

Klimatsmartare kyla

Starkt klimatpåverkande köldmedier som används i luftkonditioneringar, värmepumpar och livsmedelsbutiker ska fasas ut under de kommande åren.

Det innebär gradvis förbud mot påfyllning och service.

TEXT STAFFAN LJUNG FOTO DICK GILLBERG

Utfasningen är en följd av den nya EU-förordning som trädde i kraft vid årsskiftet 2014/2015, den så kallade F-gasförordningen. Syftet är att försäljningen av klimatpåverkande köldmedier ska ha minskat med 79 procent år 2030.

Förordningen har väckt många frågor. Bland annat är det många som undrar vilka köldmedier man får byta till, berättar Sara Jensen på SP. Hon och Lennart Rolfsson jobbar nu med att ta fram faktablad som ska underlätta omställningen för branschens aktörer. I maj i år väntas faktabladen bli klara.

– De vanligaste ersättarna kommer troligen bli att klimatvänligare köldmedier som ammoniak och kolväten, vilka är brännbara. Det ställer krav på alla som producerar och hanterar dessa ämnen, att det görs på ett säkert sätt och att såväl anläggningarna som de som arbetar med dem uppfyller gällande lagar och säkerhetsföreskrifter, säger Sara Jensen.

Faktabladen ska ge den information som tillverkare, installatörer, serviceföretag och ägare behöver för att de ska kunna byta befintliga köldmedier till de nya, brännbara på ett säkert sätt.

Förstör ozonlagret

Bakgrunden till den nya förordningen är att världens länder började fasa ut köldmedier med freoner på 80-talet när forskarna insett att dessa förstörde jordens skyddande ozonlager. De köldmedier som ersatte freonerna visserligen inte längre på ozonet, men de har tyvärr stor klimatpåverkande effekt när de läcker ut i miljön. Här kommer begreppet GWP, Global Warming Potential, in.

– Om man antar att koldioxid har en GWP-faktor på ett, så kan vissa köldmedier ha en faktor på 3 500 eller högre. De har med andra ord stor påverkan på klimatet. Och det är väldigt mängder som används världen över. Därför är det angeläget att få bort dem, säger Sara Jensen.

I Sverige finns ingen myndighet som har ett totalt ansvar för att hantera frågorna kring brännbara köldmedier. Sara Jensen och hennes kollegor har därför

Vad är bäst för butiken?

I ett separat underprojekt görs beräkningar av hur mycket en livsmedelsbutik behöver investera för att kunna välja det bästa köldmediet ur miljö-, ekonomi- och energisynpunkt. I dag använder butiker oftast köldmediet R404A, som är klimatstörande. Projektet löper parallellt med huvudprojektet och ska slutrapporteras samtidigt, senast september 2015.

kontaktat Elsäkerhetsverket, Arbetsmiljöverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och lokala räddningstjänster för att samla in och sammanställa information om de olika regler och lagar som gäller.

Sparar tid och pengar

– Det är många aktörer som delar ansvaret och medverkar i projektet. Nu hoppas vi kunna producera information som är lättillgänglig och sparar tid och pengar för ägarna och de som arbetar med installation och service av aggregat med brännbara köldmedier, säger Sara Jensen.

Faktabladen kommer att spridas med hjälp av SKVP, Svenska Kyl & Värmepumpföreningen. Projektet Brännbara köldmedier, som ingår i BeLivs-projektet, finansieras av Energimyndigheten och Kylbranschens samarbetsstiftelse. ■

Läs mer på www.belivs.se och www.skvp.se

kontakt
sara.jensen@sp.se